

Kindeke

Met het soort verkiezingsuitslagen als die van 22 november wordt een formatieproces voor de eenvoudige kiezer-krantenlezer een beetje een rollercoaster. De ene dag zit je nog te mijmeren over Agnes Kant als minister van VWS, de volgende dag moet je gaan tobben over medisch-ethische kwesties in een kabinet met het CDA, de PvdA en de Christen Unie. Ik pieker dan in eerste instantie over de abortuswetgeving, omdat het CDA zich vanouds strenger, christelijker heeft opgesteld in kwesties met betrekking tot het ongeboren leven (zwangerschapsafbreking, prenataal onderzoek, experimenten met reageerbuisembryo's) dan in kwesties aan het eind van het leven (euthanasie).

U zult misschien denken: daar hoeft je niet over te tobben, want de confessionele partijen hebben met elkaar slechts 49 zetels in het parlement (41 voor het CDA, 2 voor de SGP en 6 voor de Christen Unie), wat betekent dat er een stevige seculiere meerderheid van 101 zetels is. Maar dat gaat iets te snel. Van een groepering als de Partij voor de Vrijheid hebben we geen idee hoe ze zal gaan stemmen op dit terrein (het verkiezingspamflet van Wilders verschaft geen helderheid) en ook van de Partij voor de Dieren moeten we dit helemaal afwachten. Als je rechten wilt toekennen aan vissen, varkens en zeezoogdieren lijkt het redelijk om ongeboren mensenkinderen op z'n minst diezelfde status te geven en dat zou kunnen leiden tot een strenge houding ten aanzien van abortus. De SP is altijd tamelijk behoudend geweest op medisch-ethisch terrein en als deze fractie wordt geconfronteerd met het gegeven dat veel vrouwen naar eigen zeggen kiezen voor abortus, mede of vooral om financiële redenen (een gegeven dat uit de recente evaluatie van de Wet Afbreking Zwangerschap naar voren komt), dan valt er met die partij misschien best te praten over veranderingen in de door de Christen Unie voorgestane richting.

Het is bovendien denkbaar dat, als de kleine linkse meerderheid in de Tweede Kamer een generaal pardon afdwingt voor asielzoekers die nog vielen onder de oude Vreemdelingenwet, het CDA daarop zal reageren door in de te vormen coalitie het confessionele overwicht uit te buiten ('Jullie een meerderheid? Dan wij ook een meerderheid'); niets menselijks is politici vreemd en christelijke politici vormen geen uitzondering op deze regel.

Wat kunnen we verwachten? Een echte wetswijziging is niet waarschijnlijk. In de Wet Afbreking Zwangerschap is vastgelegd dat abortus is toegestaan als de zwangere vrouw in een noodsituatie verkeert, die volgens haar niet op een andere manier kan worden beëindigd. Daar kan zelfs de Christen Unie wel mee uit de voeten. Voor de hand liggender is een koerswijziging in de uitvoeringspraktijk.

Uit de wetsevaluatie blijkt dat een deel van de vrouwen die om abortus vragen inderdaad verkeert in een noodsituatie. Voor een ander deel klopt die typering niet. Hun verzoek om abortus heeft veel meer te maken met hun visie op verantwoord ouderschap. Zij willen ooit wel een kind, maar niet nu. Nu zijn ze nog pas achttien of twintig. Ze hebben geen stabiele relatie. Ze kunnen hun kind niet zelf onderhouden, omdat ze nog naar school gaan of veel te weinig verdienen. Zij hebben geen geschikte woonruimte. Ze hebben geen verblijfsvergunning en ze willen hun kind niet krijgen in een land waar ze misschien niet mogen blijven. Ze weten wel dat sommige andere vrouwen kiezen voor een bestaan als jonge bijstandsmoeder, ze weten dat er talloze kinderen opgroeien zonder vader, ze weten dat andere asielzoeksters juist wél een kind krijgen, omdat zij hopen dat daarmee hun kans op een verblijfsvergunning zal groeien, maar zij willen dat niet. Niet voor hun kind. Zoals ze het ook nooit, nooit in hun hoofd zouden halen om hun kind af te staan ter adoptie.

Het is denkbaar dat de nieuwe confessionele meerderheid in de coalitie zal gaan eisen dat de abortuswet meer naar de letter moet worden uitgevoerd en nageleefd. Dat zou voor de tweede groep vrouwen uit de wetsevaluatie betekenen dat zij hun visie op verantwoord

ouderschap moeten bijstellen in neerwaartse richting. Zij zouden hun kind toch moeten krijgen en het vervolgens een bestaan moeten bieden zonder vader, zonder enige financiële ruimte, zonder woning, zonder kinderkamer, zonder verblijfsvergunning en zonder toekomst in Nederland. Of ze moeten hun kind een leven bieden bij adoptieouders, zonder zijn of haar biologische moeder.

Het alternatief voor deze concessies is hypocrisie. Als een letterlijke noodsituatie voortaan de enige geaccepteerde reden zou worden om een zwangerschap te kunnen afbreken, dan zouden zwangere vrouwen die alleen een kind willen krijgen als ze dat zelf goed kunnen verzorgen en opvoeden, moeten gaan veinzen dat ze in een noodsituatie verkeren. Zij zouden moeten gaan doen alsof ze desperaat of psychisch labiel zijn.

Toneel spelen bij de dokter of afzien van een prijzenswaardige visie op verantwoord ouderschap. Op de een of andere manier komen beide oplossingen bijzonder onchristelijk op mij over. Misschien moeten CDA en Christen Unie de abortuspraktijk maar zo laten als ze is.

De evaluatie van de Wet afbreking zwangerschap is te vinden op www.zonmw.nl.

© Margo Trappenburg, 22 december 2006.